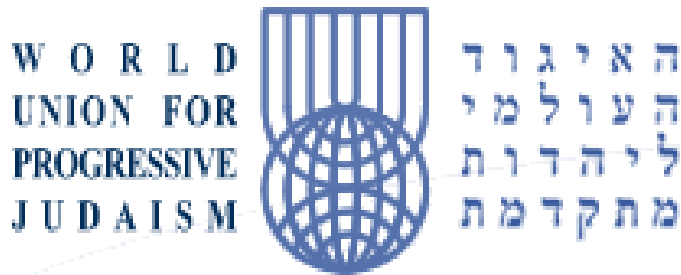

5775

Torah from Around the World

Hij zei tegen hen: Ga de wereld in en kijk wat de juiste weg is die de mens dient te kiezen. Rabbi Eliëzer zei: een Goed Oog. Rabbi Jehosjoe'a zei: een goede vriend. Rabbi José zei: een goede buur. Rabbi Sjim'on zei: steeds rekening houden met de gevolgen van gebeurtenissen. Rabbi Eleazar zei: een goed hart.

Hij zei tegen hen: Ik vind de woorden van Eleazar ben Arach de beste, want zijn woorden omvatten jullie woorden. Want wie een goed hart heeft, ziet de mensen in een positief licht, ziet goede vrienden en goede burens en beseft de gevolgen van gebeurtenissen.

Hij zei tegen hen: Ga de wereld in en kijk wat de verkeerde weg is die de mens dient te mijden.

Pirké Avot 11:10 [Spreuken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 15 november 2014 / 22 chesjwan 5775, Chajé Sara, Beresjiet/Genesis, 24:15 – 24:52

Tanach blz. 43 - 46

Haftara: Misjlé 31:10-31

Tanach blz. 1478 - 1480

Commentaar: Rabbi Joan Glazer Farber, Interim Directeur Onderwijs, [Congregation B'nai Yisrael](#), Armonk, New York

Vertaling: Frits Pront

Rivka: een toonbeeld van een positief zelfbeeld

Eliëzer heeft een missie. Een missie voor Awraham en een missie voor God. Als hij slaagt, kan Awraham gerust zijn dat de *brit* (het verbond) die God met hem heeft gesloten zal worden gerealiseerd. Als Eliëzer succes heeft, zal Jitschak echtgenoot worden en uiteindelijk kinderen krijgen. Eliëzers succes hangt af van God en van Rivka.

Rivka speelt haar rol. Zij ontmoet Eliëzer bij de bron en biedt hem water aan voor voor hemzelf en voor de kamelen. Rivka handelt precies zoals Eliëzer in zijn gebeden heeft gevraagd. Bovendien heeft zij *yichus*: de juiste familiebanden. Rivka is de dochter van Betoëël, de zoon van Nahor en Milka, een familielid van Awraham.

Vanaf het moment dat wij Rivka ontmoeten, heeft zij een actieve rol in het verhaal. Zij put het water, zorgt voor Eliëzer en de kamelen, en nodigt Eliëzer uit bij haar thuis om kennis te maken met de familie van Awraham. Nadat Eliëzer het doel van zijn reis heeft uitgelegd en heeft gevraagd om naar het huis van de broer van zijn meester te worden gebracht, vertelt de Tora ons: „Het meisje rende naar huis, naar haar moeder, en vertelde wat er was gebeurd” (Beresjiet 24:28). Dit vers laat zien dat Rivka op eigen initiatief handelde.

Eliëzer onderhandelt met Betoeël en Lawan en die keuren het huwelijk goed in de volgende bewoordingen: „De Eeuwige heeft zo beschikt. Hoe zouden wij er dan tegenin kunnen gaan? Hier is Rivka. Neem haar met u mee en laat haar de vrouw worden van de zoon van uw meester, zoals de Eeuwige het wil.” (Beresjiet 24:50-51). Zij gaan niet akkoord omdat zij achter de overeenkomst staan, maar omdat het door God is verordonneerd.

Hoewel de onderhandelingen gladjes lijken te verlopen, is er de volgende ochtend toch een klein probleem. Rivka's moeder en broer vragen haar om nog een paar dagen bij hen te blijven. Eliëzer kan niet wachten om te vertrekken nu God zijn missie heeft doen slagen. De tekst laat zien wat er vervolgens gebeurt:

„Zij antwoordden: 'Laten wij het meisje roepen en het haar zelf vragen.' Dus riepen ze Rivka en vroegen haar: 'Wil je met deze man meegaan?' En ze zei: 'Ik zal gaan.'” (Beresjiet 24:57-58)

In de loop van dit hoofdstuk leren wij Rivka steeds beter begrijpen. Rivka belichaamt met haar gedrag de waarden waar Eliëzer, in opdracht van Awraham en Jitschak, naar op zoek is. Zij is zorgzaam voor mens en dier, gastvrij voor vreemdelingen en toegewijd aan haar familie. Rivka is een jonge vrouw die weet wat ze wil en die risico's niet uit de weg gaat. Rivka blijkt ook openhartig en welbespraakt te zijn. Vanaf het moment dat wij haar bij de bron ontmoeten, is zij duidelijk over haar bedoelingen en zet die om in daden. Als haar familie haar vraagt of zij bereid is om met Eliëzer te vertrekken, wordt haar dan de gelegenheid geboden om de trouwovereenkomst nietig te verklaren of het tijdstip van vertrek te bepalen? Wat het doel van de vraag ook mag zijn geweest, het was een bijzonder moment om een vrouw de gelegenheid te geven om haar eigen toekomst te bepalen.

In Midrasj Hagadol vers 58 (geciteerd in *The Torah: A Women's Commentary*, 128) staat: „Het was overal gebruikelijk dat als een man zijn dochter aan iemand uithuwelijkte (...) zij te zeer uit het veld geslagen was om ook maar iets te berde te kunnen brengen (hetzij instemmend of afwijzend).” Rivka is echter uit het veld geslagen noch verlegen. Zij is bereid en er klaar voor de haar vertrouwde wereld te verlaten teneinde de vrouw van Jitschak te worden.

Kan Rivka worden gezien als een rolmodel voor zelfrespect? Zij handelt in overeenstemming met haar waarden en zij schijnt niet te worden beïnvloed door verwachtingen van de wereld om haar heen, welke er misschien toe hadden geleid dat zij dicht bij huis zou blijven.

Er wordt al een tijd veel geschreven over de onderwerpen als het zelfrespect en het lichaamsbeeld van jonge meisjes. In de regio New York was de Fashion Week de aanleiding en het probleem dat zeer dunne modellen de norm zijn. De afbeeldingen van jonge modellen moedigden tieners aan om er naar te streven de dunne modellen te evenaren, wat tot eetstoornissen en depressies kan leiden. Omdat bij het afbeelden van deze dunne modellen geen aandacht wordt geschonken aan goede karaktereigenschappen of academisch succes, zetten de foto's deze meisjes aan tot destructief gedrag.

Het is aan ons om andere succesvolle rolmodellen te vinden voor onze tieners. In New York City is er een nieuwe advertentiecampagne geweest waarin de nadruk werd gelegd op een positief zelfbeeld. De campagne was gericht op meisjes van 7 tot 12 jaar, die het risico lopen een negatief zelfbeeld te ontwikkelen, wat zou kunnen leiden tot destructief gedrag. Christopher Ochner is als onderzoeker verbonden aan het Mount Sinai Gezondheidscentrum voor Tieners in Manhattan. Hij doet onderzoek naar obesitas, eetstoornissen en voeding en

meende dat zulke advertenties effectief kunnen zijn, omdat er een realistischer beeld geboden wordt dan „het schoonheidsideaal dat de media schetsten: mager als een lat, abnormaal dun.” Hij voegde eraan toe: „Het doorsnee meisje kijkt naar de modellen in de modewereld en zegt, ‘Als ik er niet zo uitzie, zal niemand mij nodig hebben of van me houden.’” (New York Times, 30 september 2013). De advertenties lieten meisjes zien met verschillende etnische afkomsten en met allerlei maten, die deelnemen aan een grote reeks activiteiten. Elke advertentie sloot af met de zin: „Ik ben een meisje. Ik ben mooi zoals ik ben.”

We kunnen het beeld nemen van Rivka zoals dat wordt neergezet in hoofdstuk 24 van Beresjiet en dat beeld gebruiken voor het propageren van een positief zelfbeeld van onze joodse tieners. Rivka kan model staan voor het leven dat uitgaat van de joodse waarden; een leven waarin geloof in jezelf en het nemen van risico's de kracht geven voor verandering. Op dezelfde manier zouden wij elke persoon de mogelijkheid moeten geven om over zichzelf te zeggen: „Ik ben mooi/compleet/succesvol zoals ik ben”.